

การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 จังหวัดเลย

**The Human Resource Administration in Accordance with the Four
Iddhipāda Dhammas in Phrapariyattidhamma Schools,
General Education, in Loei Province**

พระครูปริยัติเจตียคุณ (อภิวัฒน์),

ประจितร มหาหิง และ สุนทร สายคำ

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Phrakhu Prariyatjatiyakun(Aphiwanno),

Prajit Mahahing and Sunthon Saikham

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author. E-mail: Saeng210021@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิธีตามหลักอุปนัยวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ ในโรงเรียนดังกล่าว พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ ขนาดโรงเรียนต่างกัน มีการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาท 4 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในสถานศึกษาดังกล่าวใน 4 ด้าน 1) ด้านการบริหารงานวิชาการควรจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์อย่างเป็นธรรม ส่งเสริมบุคลากรด้วยความปรารถนาดีต่อทุกฝ่าย ให้บุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนปฏิบัติงานในโรงเรียน กำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจน 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ จัดทำข้อมูลประวัติบุคลากรที่จะใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคลากรอย่างเป็นระบบและถูกต้อง บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียรไม่ทอดทิ้งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก นำผลการประเมินการปฏิบัติงานบุคลากร

* วันที่รับบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2564; วันที่แก้ไขบทความ 27 กุมภาพันธ์ 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2564

มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการบริหารงานบุคคล การให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเมื่อเกิดปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันโดยการให้คำปรึกษา บุคลากรมีการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อติดตามงานและให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน ให้ความสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากร ให้ความช่วยเหลือด้านกำลังใจ กำลังสติปัญญา กำลังทรัพย์ มีการสนับสนุนบุคลากรในเรื่องการศึกษาต่อ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหากับเพื่อนร่วมงาน ประเมินบุคลากรด้วยผลงานทางวิชาการและการปฏิบัติงานด้วยความเป็นกลาง ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคล; หลักกัทธิบาทสี่; โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

Abstracts

The objectives of this research paper were: 1) to study the conditions of the human resource administration in accordance with the Four Iddhipāda Dhammas (Paths of Accomplishment) in Phrapariyattidhamma Schools, General Education, in Loei Province; 2) to comparatively study the human resource administration in accordance with the Four Iddhipāda Dhammas in Phrapariyattidhamma Schools, General Education, in Loei Province; 3) to suggest the guidelines of the human resource administration in accordance with the Four Iddhipāda Dhammas in Phrapariyattidhamma Schools, General Education, in Loei Province. The qualitative data were studied by the descriptive approach based.

The research results were as follows:

1) The conditions of the human resource administration in accordance with the Four Iddhipāda Dhammas in Phrapariyattidhamma Schools, General Education, in Loei Province indicated that most of the respondents were 73 males, representing 61.86 %, aged from 31-39 years, 60 people, representing 50.85 %, performing duties in 66 medium-sized schools, accounting for 55.93 % and has working experience from 11-20 years, 64 people, or 54.24 %.

2) The guidelines of the human resource administration in accordance with the Four Iddhipāda Dhammas can be done as follows:

1) In terms of human resource management, providing help to a colleague when it comes to problems with daily life through counseling. Personnel are self-sacrificing personal happiness to pursue work and encourage their colleagues. The administrators pay attention to the livelihoods of personnel, provide physical, intellectual and financial assistance or even support them further education.

2) In terms of general administration, the administrators give advice, suggestions, correct operation methods and give advice when problems arise for colleagues, evaluate personnel with their academic performance with impartiality and encourage them to progress in higher positions equally.

Keywords: Human Resource; Administration Four Iddhipāda; Phrapariyattidhamma Schools.

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยในหมวด 1 มาตราที่ 6 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายในการสนับสนุนให้นาหลักพุทธธรรมทางศาสนาบาปการกับการ เรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและผู้สอนทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงพระราชทานแด่ ฯพณฯ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น เนื่องในโอกาสเข้าเฝ้ากราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทรับตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ความตอนหนึ่งว่า “การปฏิรูปการศึกษา ไม่ใช่จะลอกเลียนแบบต่างประเทศมาทั้งหมด ให้น้องๆ ความรู้ทางด้านศาสนาพุทธและขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทยเข้ามาประสมประสานด้วย” (วรภาส ประสมสุข และนิพนธ์ กินาวงศ์, 2550 : 63-84)

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อเป็น บุคลากรที่ทรงคุณค่าของประเทศชาติ สถานศึกษาจึงเปรียบเสมือนบ้านหลังใหม่ที่หล่อหลอมเยาวชน ของชาติให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นสถานศึกษาที่ดีต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนทั้ง ทางร่างกายและจิตใจให้เป็นผู้มีทักษะความรู้ควบคู่คุณธรรมจริยธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2560 มาตราที่ 54 วรรค 3 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐาน (บุญศรี ไพรัตน์ 2560 : 14)

สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งบ่มเพาะวิชาความรู้ ทักษะชีวิต ปลุกฝังและเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมอันดีแก่เยาวชนผู้ซึ่งจะ เจริญเติบโตไปเป็นอนาคตของชาติ จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัด การศึกษาก็เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพทักษะชีวิตของผู้เรียน การบริหารสถานศึกษาอันเป็นภาระหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำในการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานในการพัฒนา สถานศึกษาในทุกมิติ ผู้บริหารจึงควรได้นำเอาหลักพุทธธรรม คือหลักอิทธิบาทสี่ประการ คือ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา อันเป็นหลักธรรมสำคัญที่เป็นเครื่องมือสู่ความสำเร็จ สำหรับนักบริหาร (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 19/889-898/427) มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา ในขอบข่ายภาระงานทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้การบริหารงานสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตาม
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมยังขาดองค์
ความรู้และความเข้าใจในเรื่องการนำเอาหลักอิทธิบาทสี่ มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา
เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงานในทุกมิติ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคคลในสถานศึกษา จึงควรบริหาร
สถานศึกษาด้วยหลักอิทธิบาทสี่ ในการบริหารบุคคล เพื่อเสริมสร้างบุคคลกรเป็นบุคลากรที่ทรงคุณค่าของ
ประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา จังหวัดเลย
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา จังหวัดเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Research Methodology)
เป็นการผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) กับการวิจัยเชิงปริมาณ
แล้ววิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีการทางสถิติ (Statistics Analysis)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคคลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 118 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 118 รูป/คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and
Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) นำไป
เทียบสัดส่วน จากประชากรตามประสบการณ์ในการสอน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 15
รูป/คน ได้ด้วยวิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแนวทางสัมภาษณ์ (Interview Guide) เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มี 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 82)

- 5 หมายถึง ปฏิบัติในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับ น้อยสุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านฉันทะ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ 4) ด้านวิมังสา โดยเปิดโอกาสผู้ตอบ ตอบคำถามโดยอิสระ

แบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติ แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 15 รูป/คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขอรับหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 118 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดำเนินการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 รูป/คน และรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ ตามกระบวนการเชิงปริมาณต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาจำนวนและค่าร้อยละ

วิเคราะห์ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ทั้งโดยภาพรวมรายด้าน แล้วนำไปเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และแปลผล

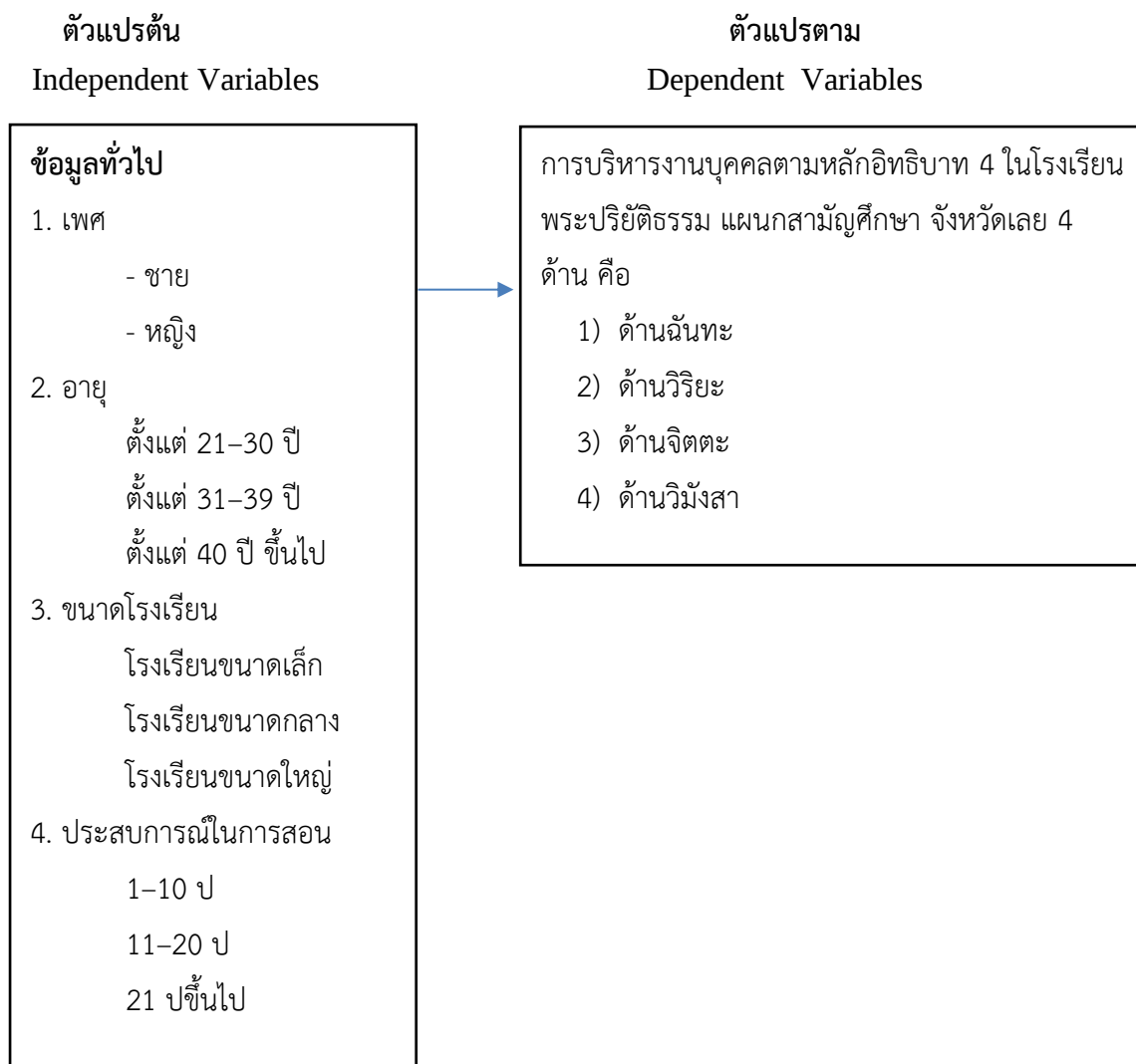
วิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์สอน โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

วิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ค่า F-test เมื่อพบความแตกต่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe method)

วิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยการหาความถี่และร้อยละโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย” ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านจิตตะ ด้านวิริยะ ด้านฉันทะ และด้านวิมังสา สรุปได้ดังนี้

ด้านฉันทะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านฉันทะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคือ มีความยุติธรรมในการกำหนดเกณฑ์การสอบเข้าเป็นบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน แจ้ง

ผลการประเมินบุคลากรให้บุคลากรทราบทุกครั้ง จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์อย่างเป็นธรรม ส่งเสริมบุคลากรด้วยความปรารถนาดีต่อทุกฝ่าย ให้บุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนปฏิบัติงานในโรงเรียนอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่เสมออย่างเที่ยงธรรม มีความเป็นธรรม ในการแก้ไขการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ แสดงออกถึงความรักความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนร่วมงาน

ด้านวินัย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคือ จัดทำข้อมูลประวัติบุคลากรที่จะใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคลากรอย่างเป็นระบบและถูกต้อง บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียรไม่ทอดทิ้งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก นำผลการประเมินการปฏิบัติงานบุคลากรมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง บุคลากรให้ความช่วยเหลือชุมชนในโอกาสต่าง ๆ เช่น กิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่นอยู่เสมอ มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในการพัฒนาตนเองเพื่อกำหนดเป็นแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำแนวทางการปฏิบัติสู่ชุมชน ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่เสมอ เก็บรวบรวมผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรไว้อย่างเป็นระบบ

ด้านจิตตะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านจิตตะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคือ การให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเมื่อเกิดปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันโดยการให้คำปรึกษา บุคลากรมีการเสียสละ ความสุขส่วนตัวเพื่อติดตามงานและให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน ให้ความสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากร ดูแลรักษาอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารงานบุคลากรให้ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติงานวางแผนงานวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน มีการบริหารงานบุคลากรด้วยความโปร่งใส แสดงหลักเกณฑ์วิธีการประเมินผลงานของบุคลากรที่ชัดเจน

ด้านวิมังสา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ด้านวิมังสา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคือ ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหากับเพื่อนร่วมงาน ประเมินบุคลากรด้วยผลงานทางวิชาการและการปฏิบัติงานด้วยความเป็นกลาง บุคลากรมีการวางแผนงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และสามารถปฏิบัติได้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน เมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการบริหารการวางแผนงานบุคลากร ผู้บริหารสามารถค้นหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และเพิ่มพูนคุณวุฒิที่สูงขึ้นไปอย่างเป็นธรรม จัดสวัสดิการการบริการด้านสุขภาพให้บุคลากรด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบ การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมบุคคลที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมบุคคลที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมบุคคลที่อยู่โรงเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยภาพรวมผู้ที่ประสบการณ์สอนที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไปมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า

ด้านฉันทะ (ความพอใจในการปฏิบัติงาน) การบริหารด้านวิชาการ จำเป็นต้องปฏิบัติงานด้วยความพอใจ เป็นคนรักงานในด้านวิชาการ และเมื่อเห็นความสำคัญของงานแล้ว ก็จะทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่ปฏิบัติงานให้สำเร็จ นักวิชาการต้องรู้จักกำหนดคัมภีร์ชีวิต และเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายได้เข้าใจ ตั้งใจในการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผล ความเอาใจ ให้ความสนใจต่อวิชาชีพที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ ต้องเป็นบุคคลที่ให้ความสำคัญต่ออาชีพของตนเอง หรือรักในอาชีพ และทำให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้สึกรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงาน แล้วผู้ปฏิบัติงานก็จะปฏิบัติงานอย่างจริงจัง มีความสุข พอใจในอาชีพ และรู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ความพยายามของผู้ปฏิบัติงานจึงจะทำให้งานสำเร็จ งานที่ปฏิบัติ ที่ต้องใช้ระยะเวลาปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือมีความยุ่งยาก งานจะสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยความเพียร การปฏิบัติงานด้วยความเพียร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นจะทุ่มเทเป็นเรื่องราวที่จะต้องเข้าใจถึงรายละเอียดของเนื้อหาสาระเป็นหลัก ดังนั้น เหตุปัจจัยสภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งจากภายใน และภายนอก ย่อมก่อให้เกิดอุปสรรคได้ตลอดเวลา ความเพียรพยายาม บวกกับจิตใจที่หนักแน่นของผู้บริหารจึงเป็นเสมือนการปิดทางมาของความล้มเหลวได้

ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่) ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเอาใจใส่ ความเอาใจใส่ก็จะทำให้งานเกิดประสิทธิผล เพราะว่าความเอาใจใส่ต่อการบริหารงาน เป็นการเพิ่มความละเอียดถี่ถ้วนในขณะปฏิบัติงาน และมีจิตใจจดจ่อทำงานอย่างจริงจัง เป็นนักบริหารที่ดีต้องมีสติ และมีสมาธิ ไม่ปล่อยจิตใจให้เศร้าซึม เพราะอาจจะทำให้งานเกิดความผิดพลาดได้ ความเอาใจใส่การปฏิบัติงานด้วยจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในงาน ใส่ใจต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ด้านวิมังสา (ความใคร่ครวญพิจารณา) การบริหารงานทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญทางด้านเนื้อหาสาระในการเรียนการสอน ดังนั้นนักบริหารจึงต้องมีการไตร่ตรอง ตรวจสอบตรา ซึ่งมีความสำคัญยิ่งอีก

ประการหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จ และทำให้เกิดประสิทธิผลตามมา การปฏิบัติงานที่ไตร่ตรองมาก่อน คือ กระบวนการทำงานที่ได้รับการตรวจสอบอย่างดีแล้ว การปฏิบัติงานหากมีกระบวนการไตร่ตรอง ตรวจสอบ ก็เป็นปฏิบัติงานที่วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ก่อนที่เราจะดำเนินการงานใด ต้องรู้จักตรวจสอบ และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนส่วนที่เกินเลยหรือข้อที่ขัดแย้งกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า การบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้นำหลักธรรมอิทธิบาทสี่มาใช้กันอย่างจริงจัง ซึ่งถือว่าเป็นหลักพุทธธรรมที่สำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสเอาไว้ซึ่ง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2554 : 31) กล่าวว่า เป็นคุณธรรมนำสู่ความสำเร็จสำหรับคนทำงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาภูมิก บัวทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้หลักอิทธิบาทสี่ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7" ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชา ทาทอง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ศึกษาการใช้หลักอิทธิบาทสี่พัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย" ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบตามหลักอิทธิบาทสี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

1. ด้านฉันทะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า มีความยุติธรรมในการกำหนดเกณฑ์การสอบเข้าเป็นบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน แสดงออกถึงความรักความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนร่วมงาน มีการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์อย่างเป็นธรรม ให้บุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนปฏิบัติงานในโรงเรียนอยู่เสมอสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเอกชัย วิสุทโธ, (2556 : 82) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.24$) และด้านจิตอาสา ($\bar{X} = 4.18$)

2. ด้านวิริยะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ผู้บริหารและครูได้จัดทำข้อมูลประวัติบุคลากรที่จะใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคลากรอย่างเป็นระบบและถูกต้อง บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียรไม่ทอดทิ้งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก นำผลการประเมินการปฏิบัติงานบุคลากร

มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิวัฒน์ วิฑฒนเมธี (2561 : ก) การบริหารตามหลักอิทธิบาทสี่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิม้งสา และ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหาร สถานศึกษาตามหลักฉันทะ

3. ด้านจิตตะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารและ ครูผู้สอนภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเมื่อเกิดปัญหาในการดำรงชีวิต ประจำวันโดยการให้คำปรึกษา บุคลากรมีการเสียสละ ความสุขส่วนตัวเพื่อติดตามงาน และให้กำลังใจแก่เพื่อน ร่วมงาน ผู้บริหารให้ความสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากร ช่วยกันดูแลรักษาอาคารสถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระมหาวิวัฒน์ วิฑฒนเมธี, (2561 : ก) สภาพการบริหารตามหลักอิทธิบาทสี่ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการบริหารสถานศึกษาตาม หลักจิตตะ (ความเอาใจใส่) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เอาใจใส่ในการกำหนดนโยบายและ แผนงานในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะวิชาการแก่ผู้เรียน

4. ด้านวิม้งสา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารให้ คำปรึกษาข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง มีการประเมินบุคลากรด้วยผลงานทางวิชาการและการ ปฏิบัติงานด้วยความเป็นกลาง บุคลากรมีการวางแผนงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมให้ บุคลากรได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระ มหาวิวัฒน์ วิฑฒนเมธี (2561 : ก) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลัก วิม้งสา (การคิดวิเคราะห์) โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) มีการคิดวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อเสียของแผนงานและนโยบายต่างๆ เพื่อนำไปสู่การประชุมปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีการคิดวิเคราะห์ในเรื่องการบริหารจัดการโดยจัดให้ทุกฝ่ายได้ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่ใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนมีความพอใจรักใคร่ซึ่งกันและ ทำงานด้วยความเข้าใจ มี

ความเห็นอกเห็นใจกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณี จันทิมา (2558 : 11-19) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทสี่ของบุคลากรโรงพยาบาลเลย จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเลย เป็นงานด้านบริการผู้ป่วย มีการจัดสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่และบุคลากร เช่น ที่พักอาศัย อาหาร รถรับส่งเจ้าหน้าที่ จัดหาที่จอดรถให้เพียงพอในการมาปฏิบัติงาน จึงทำให้ เพศชาย และเพศหญิง มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปมีการปฏิบัติที่สม่ำเสมอทุกด้านจึงมีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณี จันทิมา, (2558 : 11-19) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทสี่โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการปฏิบัติงานนั้นต้องแบ่งแยกความรู้ความสามารถ และงานให้แก่ผู้ที่มีความเหมาะสม เพราะบุคลากรที่มีอายุมากกว่าย่อมมีประสบการณ์มากกว่า และสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีกว่า

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นว่า และสอดคล้องกับ ธนฤต ปณวิชัย (2556 : ก) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยสงฆ์ ตามหลักอิทธิบาท 4” ผลการวิจัย พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาทสี่พบว่า เพศ สถานภาพการครองเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติ

4. ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาทสี่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนได้นำหลักอิทธิบาทสี่มาบูรณาการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการที่ไม่ดีพอ ขาดการประชุมปรึกษาหารือเหล่านี้ จึงเป็นสาเหตุให้มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอาทร สุเมธี, (2559 : ก) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาทสี่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3” ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีผลการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

ด้านฉันทะ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ควรมีการชี้แจงงานของแต่ละหน่วยงาน ให้กับหน่วยงานอื่นรับรู้ลักษณะงาน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนในการประสานงานต่างๆ มีการเตรียมความพร้อมก่อนทำงาน มีการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ เพื่อการทำงานได้อย่างราบรื่น และมีการทำงานเป็นทีมอย่างมีคุณภาพ และควรทำการประเมินผลงานในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหาร ครูต้องมีจิตวิญญาณในความเป็นครู พอใจรักใคร่ในงานที่ทำนั้น

ด้านวิริยะ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้บริหาร ครูผู้สอนต้องมีความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ และควรภาคภูมิใจในอาชีพครู สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรภายในองค์กรของตนถึงแนวทางการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน

ด้านจิตตะ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้บริหาร ครูผู้สอนต้องมีจิตฝักใฝ่ในองค์กรของตน เตรียมพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ เป็นองค์กรต้นแบบแห่งคุณธรรม และจริยธรรมอย่างแท้จริง

ด้านวิมังสา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ควรมีระเบียบ กฎเกณฑ์ของหน่วยงานมาบังคับใช้ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และควรตรวจสอบสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับศรียุค 0.4

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำหลักพุทธธรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคหวัตถุ 4 สาราณียธรรม 6 เป็นต้นมาใช้ในการศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในด้านอื่นๆ อย่างหลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาแรงจูงใจในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานกับการปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นๆ ของจังหวัดเลย เช่น สำนักงาน องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่คล้ายคลึงกัน โดยมีหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นตัวแปร

เอกสารอ้างอิง

- ธนกฤต ปั่นวิชัย. (2556). *การบริหารจัดการที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยสงฆ์ตามหลักอิทธิบาท 4*. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บัญชา ท่าทอง. (2556). *ศึกษาการใช้หลักอิทธิบาทสี่พัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*
โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญศรี ไพรัตน์. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: พ.ศ.พัฒนา
, บจก.สนพ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2554). *ธรรมนูญชีวิต: พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม*. (พิมพ์ครั้งที่ 17).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม .
- พระมหาวิวัฒน์ วิวทูตเมธี (จันทร์เต็ม). (2561). *การบริหารตามหลักอิทธิบาทสี่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอุฎฺฐิกร บัวทอง. (2552). *การใช้หลักอิทธิบาทสี่ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความ*
คิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระมหาอาทร สุเมธี. (2559). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาทสี่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ*
สมเด็จฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเอกชัย วิสุทฺโธ. (2556). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาทสี่เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ*
ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มณี จันทิม. (2015). *ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทสี่ของบุคลากรโรงพยาบาลเลย*. *วารสารวิชาการ*
ธรรมทรรศน์. 15 (3), 11-19.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรภาส ประสมสุข และนิพนธ์ กิณางค์. (2550). *หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม*. *วารสาร*
ศึกษาศาสตร์. 18 (2), 63-84.